

Міхась Зарэцкі

Міхась Зарэцкі, творамі якога энкавэдысты спачатку зачытваліся, а потым катаўвалі і забілі яго.

Творчасць

Беларускія пісьменнікі, 1936 год. Міхась Зарэцкі стаіць пасярэдзіне

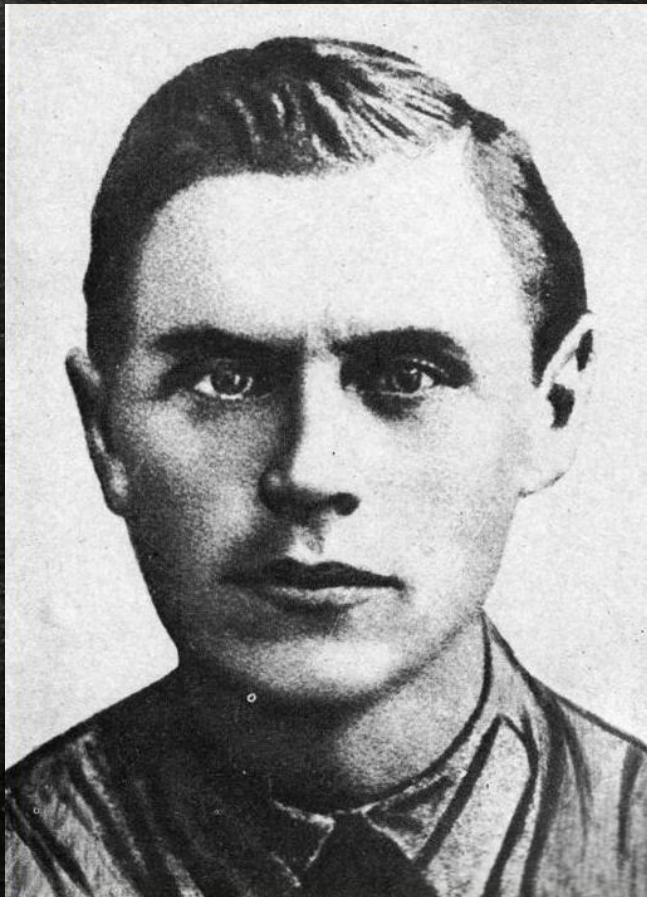
Літаратурная дзейнасць Зарэцкага пачалася ў 1921 годзе, хоць ён, паводле ўласных прызнанняў, не збіраўся быць пісьменнікам. Як успамінае сам Зарэцкі, аднойчы яму прысніўся яркі і незвычайны сон, уражанне ад якога не пакідала яго на працягу цэлага месяца. Зарэцкаму захацелася занатаваць гэтае ўражанне, і ён стаў пісаць. Пісаў доўга і вельмі старанна абдумваў кожную фразу, кожнае слова. Скончылася тым, што старанна перапісанае апавяданне ён даслаў у рэдакцыю газеты «Рабочий», аднак, сумняваўся, што яго надрукуюць.

Беларускія пісьменнікі, 1936 год. Міхась Зарэцкі
стаіць пасярэдзіне.

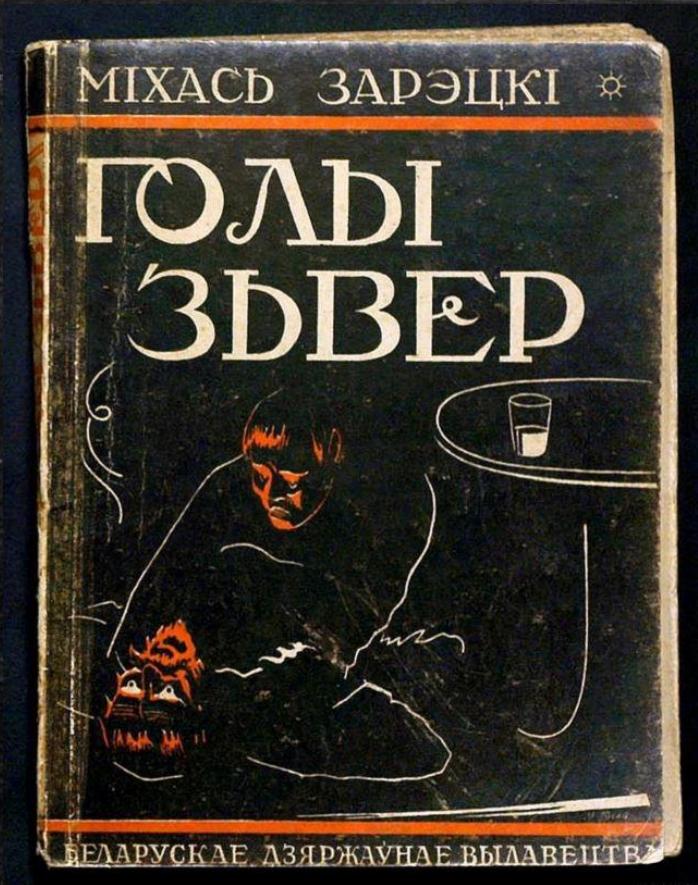

Моцная душа

▪ Пачвары ненавідзяць прыгожых,
дурні зъдзекуюцца з разумных,
нікчэмнасьці забіваюць таленавітых.
Улада рабоў зънішчае свободных.
Савецкая ўлада толькі за адну ноч
29-30 кастрычніка 1937 году
застрэліла больш за 100 асобаў
беларускай эліты. У безыменныя
магілы пад курапацкімі хвоямі
злачынцы тады закапалі і квецень
нацыянальной літаратуры. Праз 80
гадоў мы ўспамінаем імёны забітых
талентаў беларускага слова.

Два макета содержимого с рисунком SmartArt

Вокладка аповесьці «Голы звер». 1926 год

- Ягоны моцнай волі зайдросцьціў Алесь Дудар: «...Міхася цяжка зьбіць зь яго пазыцыі, /.../ ён туга паддаецца ўсякаму пералому». Творы Зарэцкага, асабліва аповесьць «Голы звер», былі настолькі папулярнымі, што кнігі выкрадалі зь бібліятэк, пра што ўспамінаў Масей Сяднёў: «...у бібліятэцы толькі і чуеш: „Голы звер“ Зарэцкага ёсьць?». Калі гэтыя кніжкі знаходзіліся ў шафе забароненых твораў, іх кралі. Ніякія меры не памагалі. /.../ Яго чыталі ахвотней, чым каго іншага зь беларускіх празаікаў».

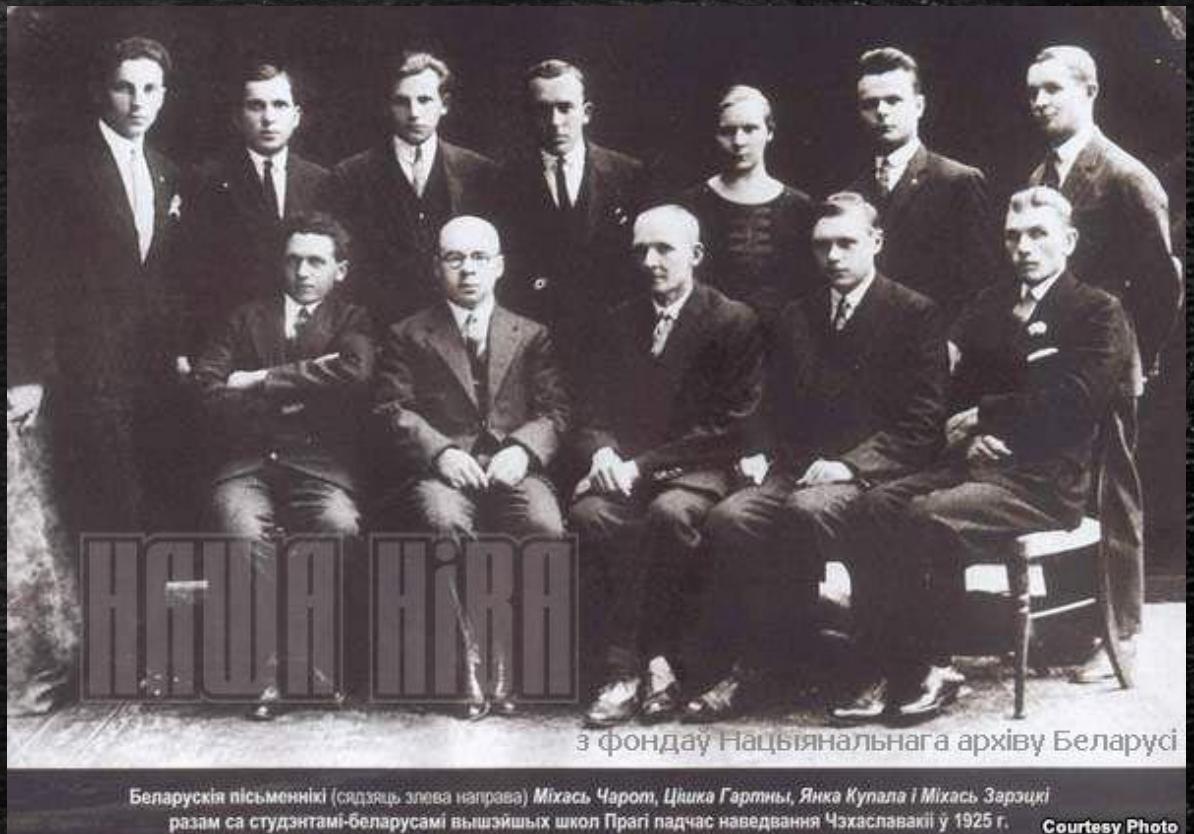
У 17 гадоў меў самую «неганаровую» прафэсію

«...Маё выступленье на сцэне
самастойнага жыцьця было ў
ролі царкоўнага вартаўніка. /.../
гэта роля мне не /.../
падабалася, таму што
выклікала /.../ пагардлівя /.../
адносіны да мяне з боку /.../
насельніцтва. Царкоўны
вартаўнік, як і пастух, самыя
неганаровыя асобы ў вёсцы...»
(«Пяцьдзесят чатыры дарогі.
Аўтабіографіі беларускіх
пісьменнікаў». Менск, 1963).

Чэскія крытыкі лічылі яго аўтарам першага беларускага раману

„Сокі цаліны“ [эпапея Цішкі Гартнага. — В. Дэ Эм.] павінны былі б зъявіцца першым беларускім раманам. /.../ Аднак ён застаецца няскончаным — і гонар напісаньня першага беларускага раману выпаў на долю Міхася Зарэцкага („Сыцежкі-дарожкі“ /.../). Зарэцкі здабыў сабе /.../ пачэснае месца». («Новая беларуская літаратура». Перадрук з артыкулу чэскага выданья Prager presse. 1927, № 346, 17-га сінегня. // Літаратурны дадатак да газэты «Савецкая Беларусь» 1928, № 2. 15-га лютага).

Яго раздражняла, калі беларускія дзяўчата съпявалі расейскія песні

«... Зь якой тупой
стараннасьцю выводзілі яны
„Накину плащ“, „Ах, зачем
эта ночь“ і іншую дрэнь. /.../ Я
падумаў: дакуль мы будзем
жыць гэтым пазадзьдзем
чужой культуры, якое з
тупым салдацкім
самадавольствам
„преподносили“ нам /.../
суседзі і якое мы прымалі як
чыстае збожжа? Дакуль мы
будзем зъбіраць з чужога
стала ўбогія брудныя аб’
едкі?» (Зарэцкі М.
«Падарожжа на новую
зямлю». / Збор твораў. У 4 т.
Т. 4. Мінск, 1992).

Public domain

Студыя «Маладняка». У першым радзе (зьлева направа): В. Казлоўскі, М. Дубіцкі. У другім радзе: П. Глебка, Н. Вішнеўская, М. Зарэцкі, С. Дарожны. У трэцім радзе: П. Герман, Я. Жук, З. Бандарына, М. Лужанін

Public domain

Public domain